

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Garami László ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, az Egri Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző: dr. Egri Oszkár ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2006. december 1. napján meghozott, 21.P.630.971/2004/16. számú ítélete ellen az alperes részéről 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 36.000 (harminchatezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes kiadásában megjelent, ... által írt, az ... című könyve 695. oldalán

- azon hamis látszat keltésével, hogy a felperes antiszemita volna,

- hogy a magánéletében álhatatlan lenne

megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő és a magánélet zavartalanságához fűződő személyiségi jogát.

Azon közléssel, hogy a felperes - „betért, majd visszatért ... alkat lenne”

megsértette a felperes személyes adat védelméhez fűződő személyiségi jogát, végül

- azon valótlan tény híresztelésével, hogy a felperes paranoid alkat volna és üldözési mániában szenvedne

megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát.

Az alperest a jogsértés abbahagyására kötelezte és a további jogsértéstől is eltiltotta, valamint kötelezte, hogy a jogsértésért olyan módon adjon elégtételt, hogy az ítélet

jogsértést megállapító részét a jogerőre emelkedéstől számított 15 napon belül saját költségén a ... című országos napilapban tegye közzé.

Kötelezte az alperest, hogy a perbeli könyv jövőbeli újbóli kiadása esetén a felperes vonatkozásában jogsértőnek minősített részeket hagyja ki és 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.200.000 forint nem vagyoni kártérítést, valamint 133.200 forint perköltséget, míg az ezt meghaladó keresetet elutasította.

Az ítélet indokolásában ismertette a Ptk. 78. § (1) és (2) bekezdését, valamint a Ptk. 355. § (1) bekezdését, majd kifejtette, hogy az alperes kiadásában megjelent könyv közvetett módon összefüggést teremt a ...nak tulajdonított „mucsai antiszemitizmus” valamint a felperesnek a lap „zsidó szakértő”-jeként kifejtett tevékenysége és a között, hogy a felperes „hazatérve minden személyes sérelmét a beteges gyűlölet szolgálatába állította”. A könyv 414. oldalán a felperes „minden felgyülemlett paranoiáját most a zsidók ellen és Izrael ellen” fordító személyként került feltüntetésre.

Ezek a kijelentések egyértelműen azt a látszatot keltik, hogy a felperes antiszemita, azonban ezt az alperes bizonyítási kötelezettsége ellenére nem igazolta. Az, hogy a felperes előítéletes gondolkodású, még bizonyítottság esetén sem jelenti azt, hogy antiszemita, mert a két fogalom jelentése nem azonos.

Az internetes cikkekben olvasható markáns felperesi véleménynyilvánítás és sajátos hangvétel sem jelent antiszemitizmust, figyelemmel arra is, hogy a súlyos vádak hordozó kifejezést megalapozó ténytartalmak nem fedezhetők fel a felperesi írásokban, tanúvallomásokban, ezért e körben a jóhírnév sérelme megvalósult.

A felperes magánéletével összefüggésben az alperes azt a hamis látszatot keltette, mintha, felelőtlen és álhatatlan személy volna.

Az 1993. évi XXXI. törvénnyel beiktatott az emberi jogokról és az alapvető szabadságokról szóló Római Egyezmény 8. Cikkelye szerint a magán- és családi életet tiszteletben kell tartani. Ennek ellenére az írás a felperes legszemélyesebb magánéletéről, családi körülményeiről közölt adatokat, s mivel az alperes a kijelentések valóságtartalmát nem bizonyította, azt, hogy a felperes álhatatlan személyiség volna, „aki nem egy élettársát hagyta el közös gyermekükkel együtt”, ezért a jogsértést az elsőfokú bíróság megállapította.

A felperes vallási hovatartozása, az, hogy a zsidó hitre áttért, majd onnan kitért olyan, a vallási érzületre vonatkozó adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát a felperes alappal sérelmezheti, mivel az adatvédelemről szóló 1992. évi LXIII. törvény 2. § 2/b) pontja alapján a vallási hovatartozás kérdése olyan különleges személyes adat, amely az érintett írásbeli hozzájárulásával kezelhető, márpedig az alperes ilyennel nem rendelkezett, ezért megsértette a felperes személyes adat védelméhez fűződő személyiségi jogát.

Kétségtől a felperes nem ezen személyiségi jogokat nevesítette a keresetében, azonban annak sérelmére hivatkozott és tényelőadásként is ezeket jelölte meg, s mivel a bíróság a kereseti kérelemhez és nem annak jogcíméhez van kötve, ezért a jogsértéseket ennek megfelelően állapította meg.

Durván sértő tényállításnak minősítette a felperes elmeállapotára, paranoid alkatára, üldözési mániájára vonatkozó közléseket, amelyek bizonyítására az alperes kísérletet sem tett.

Ugyanakkor nem tartotta megállapíthatónak a „az arab propaganda uszályába került” közlés tekintetében a jogsértést, mert ez olyan vélemény a felperes újságírói

munkásságáról, amit mint közszereplőnek tőnie kell. Véleményként értékelte a szakértő kifejezés idézőjeles megjelentetését is, ugyanígy a meghasonlott kifejezés vonatkozásában közöltek, így e körben a jóhírnév sérelmének megállapítására nem látott jogi lehetőséget.

Az objektív jogkövetkezmények közül az elsőfokú bíróság valamennyit alkalmazta, kivéve a könyv megsemmisítésére vonatkozó kérelmet, arra hivatkozással, hogy a jelenleg is forgalomban levő könyvvel összefüggésben kért intézkedés a gyakorlatban kivitelezhetetlen, ugyanakkor elrendelte - ismételt kiadás során - a jogsértőnek nyilvánított részek kihagyását.

A nem vagyoni kárigény tekintetében kiemelte, hogy a könyv a felperes szakmai, baráti környezetében ismertté vált, a kijelentések súlyos sérelmet jelentettek emberi és szakmai jóhírnevére, amelynek következtében nem foglalkoztatták a ... című újságnál, így sérelemmel arányban állónak 1.200.000 forint nem vagyoni kártérítést talált megállapíthatónak.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, kérte annak megváltoztatását, a kereset elutasítását és annak megállapítását, hogy a felperes közszereplőnek minősül.

Másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta.

Kiemelte, hogy a felperes által sem vitatott közszereplői minőséget az elsőfokú bíróság nem értékelte a bizonyítékok között és nem vette figyelembe a döntés meghozatalakor sem.

Az elmúlt rendszer titkosszolgálati tevékenységének feltárásáról és az állambiztonsági szolgálatok történeti levéltára létrehozásáról szóló 2003. évi III. törvényre hivatkozva azt hangsúlyozta, hogy a felperes hivatásszerű újságíró, a közéletben ismert személyiség, így a róla alkotott kedvezőtlen véleménynyilvánítás, értékítélet nem alapozhatja meg a személyiségi jog megsértését.

Ezen túl a szerző szubjektív véleményét tükröző írások gyűjteményét tartalmazó kötetben ... állításait nem lehet az alperes állításaiként kezelni. Annak bizonyítása is a felperest terhelte volna, hogy „az állítások összefüggése szerint” antiszemita, majd ennek igazolását követően a szerzőt és nem az alperest terheli a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 4. §-a szerinti bizonyítási kötelezettség, amely kimondja, hogy a szerző kötelezettsége a műben szereplő mögöttes vagy egyértelmű állításokért való felelősségvállalás.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a per tárgyaként olyan közléseket fogadott el, amelyeket a felperes állított, ugyanakkor a bizonyításra e vonatkozásban mégis az alperest kötelezte. Hivatkozott arra is, hogy a felperes azt sem igazolta, hogy a könyv közvetve egyértelmű összefüggést teremtett a mucsai antiszemitizmus és a zsidó szakértő tevékenysége között, illetve aközött, hogy a hazatérve minden személyes sérelmét a beteges gyűlölet szolgálatába állította. Ezért a bíróságnak az antiszemitizmusra való következtetése sem helytálló.

Kifejtette, hogy feladata a könyv kiadása volt és nem pedig annak értelmezése, az abban foglaltak valóságtartalmának ellenőrzése.

Ezen túl álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által meghatározott hamis látszat nem is megfelelő jogi kategória, mert a törvény csak a való tények hamis színben történő feltüntetését tekinti jogsértőnek.

Azt is vitatta, hogy a 414. oldalon szereplő szerzői állítások vonatkozásában a jogsértés megvalósult, mert e fejezetben nem szerepelt a felperes neve, személye sem volt azzal összefüggésbe hozható, az pedig nem várható el a kiadótól, hogy a név nélküli állítások mögött az összes lehetséges személy személyiségi jogait vizsgálja.

Vitatta az 1993. évi XXXI. törvény alkalmazását, „a betért, majd visszatért” alkat kifejezés sértő mivoltát, az adatvédelemhez fűződő jog megsértését, mert ez a közlés személyes adatot - megítélése szerint - nem tartalmazott.

Sérelmezte a felperes elmaradt jövedelme körében keletkezett vagyoni kár mérlegelését és előadta, hogy a felperest alkalmazták a ... című folyóiratnál, ahol az antiszemitizmussal összefüggő külpolitikai nézeteket tartalmazó cikksorozatok írása volt a feladata. Főmunkatársként is alkalmazták volna, azonban a folyóiratnak arra „nem volt pénze”, így a kár nem az alperesi magatartással összefüggésben érte a felperest.

A felperes az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte, elfogadhatatlannak tartva az alperesi fellebbezésben foglaltakat.

Kifejtette, hogy a másodfokú eljárás során a felperes közszereplői minőségének megállapítására jogi lehetőség nincs, továbbá az alperesnek, mint a perbeli könyv kiadójának a felelőssége fennáll. A felperes személye a sérelmezett részekből egyértelműen beazonosítható és hivatkozott a személyes adatok védelme körében Péterfalvi Attila adatvédelmi biztos nyilatkozatára is a jogsértés alátámasztásaként.

Álláspontja szerint a megítélt nem vagyoni kártérítés nem eltúlzott, az a felperest ért sérelem egy töredékét kompenzálja.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdésének megfelelően a fellebbezési kérelem és ellenkérelem keretei között bírálta felül és ebben a körben eljárva a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság tényállásból helytálló jogi következtetésre jutott, az így meghozott döntése is helyes, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése és a Pp. 254. § (3) bekezdése szerint helybenhagyta annak indoklására is kiterjedően.

Az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a rendelkezésre álló bizonyítékokat helyesen értékelte, az azokból levont következtetése is megfelel a jogszabályi rendelkezéseknek és az elsőfokú eljárás során a Fővárosi Ítéltábla nem észlelt olyan eljárásjogi szabálysértést, ami az ítélet hatályon kívül helyezését indokolná, ezért nem helytálló az erre vonatkozó alperesi indítvány.

Az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor az általános megfogalmazás értelmezésével a kereseti kérelmet tartalma szerint bírálta el és döntött a személyhez fűződő jogok, az adatvédelemhez fűződő jog megsértésének megállapítása, az objektív, valamint a szubjektív jogkövetkezmények alkalmazása tekintetében, az azoknak megfelelő jogszabályokra hivatkozással.

A Fővárosi Ítéltábla tekintettel arra, hogy osztotta az elsőfokú bíróság részletesen kifejtett és indokolt álláspontját, ezért összefoglalóan csak a következőket emeli ki:

Az Alkotmány 59. § (1) bekezdése szerint mindenkit megillet a jóhírnév védelméhez való jog, amelynek sérelmét a Ptk. 78. §-a alapján különösen az jelenti, ha valaki más

személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

Ez azt jelenti, hogy olyan valótlan és a személy hátrányos megítélésére alkalmas közlések, kifejezések adnak alapot a hírnévrontás megállapítására, amelyek tartalmilag valamilyen tényt állítanak, illetve fejeznek ki, nyíltan vagy burkoltan.

Az 1993. évi XXXI. törvénnyel a magyar jog belső részévé vált Emberi Jogok Európai Egyezmény 8. Cikkének rendelkezése alapján - a Ptk. 75. §-ával összhangban - a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a magánélet tiszteletben tartására is.

... „...” című könyvében azzal, hogy a felperest úgynevezett zsidó „szakértő”-nek nevezte, továbbá annak közlésével, hogy minden személyes sérelmét a beteges gyűlölet szolgálatába állította illetve, hogy felgyülemlett paranoiáját a zsidók és Izrael ellen fordítja, a másodfokú bíróság megítélése szerint is azt a látszatot keltette, mintha a felperes antiszemita lenne, holott ezt az alperes semmilyen módon nem bizonyította, nem támasztotta alá.

A másodfokú eljárásban csatolt különböző sajtóközlemények a Pp. 235. § (1) bekezdésének második mondatában szabályozottakra tekintettel olyan új bizonyítéknak minősülnek, amelyek figyelembe vételére jogszabályi lehetőség már nem volt, ezen kívül a megjelentek hitelt érdemlő alátámasztására - a közöltek valóságtartalmának igazolására - sem szolgálhatnak.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a felperes személyére vonatkozó kijelentések esetén magának a könyvnek a tartalmát, a prológosban kihangsúlyozott mondanivalót és a sérelmezett részek szövegkörnyezetét is vizsgálva a szerző véleménybe burkoltan olyan súlyos állításokat közölt, olyan súlyos kifejezéseket használt, amelyek a konkrét, adott tényállás, a szöveg teljes tartalma, a szóhasználat valamint annak sértő, kirekesztő jellege miatt megalapozzák a jogsértés megállapítását.

Az nem lehet vitás, hogy a felperes, mint újságíró közszereplőnek minősül, azonban a közéletben résztvevőknek sem kell túrniuk sértő, objektív valóságtartalom nélküli, személyükre vonatkozó közléseket. Ennek megfelelően jóhírnév sértő e törvényi rendelkezések alapján a paranoid alkat megjelölés és az üldözési mániára vonatkozó közlés is.

A magánélet zavartalanságához fűződő személyiségi jog körében a másodfokú bíróság azt emeli ki, hogy a közszereplők esetén is csak a tevékenységükkel összefüggő, ahhoz szorosan kapcsolódó, valós, családi körülmények és viszonyok nyilvánosságra hozatala tekinthető jogszerűnek, mivel a közszereplőket is megilleti az a jog, hogy magánéletük zavartalanságát tiszteletben tartsák.

Az alperes nem bizonyította, hogy a felperes olyan életvitelt folytatott, ami a magánéletére vonatkozó közléseket indokolta volna, hogy álhatatlan személyiség lenne, ezért az alperes által tett valós ténytartalom nélküli közlés jogsértő.

Egyetértett a Fővárosi Ítéltábla azzal is, hogy a vallási hovatartozás kérdése olyan különleges személyes adat, amely csak írásbeli hozzájárulás esetén kezelhető. Ilyen hozzájárulással az alperes nem vitásan nem rendelkezett, és az elsőfokú eljárás során arra nem hivatkozott, illetve arra nem merült fel adat, hogy e körben a felperes nyilatkozatot tett volna, így ez a fellebbezési kérelem a másodfokú eljárás során már nem vehető figyelembe.

Csak megjegyzi a Fővárosi Ítéltábla, hogy a felperes közszereplői mivoltának megállapítására eljárásjogi lehetőség nincs, mert az ügy (a per) ura a felperes, a bíróság pedig a kereseti kérelemhez kötve van, s mivel ilyen kereset előterjesztésre nem került, ezért az alperes ennek megállapítására irányuló kérelme értékelhetetlen, ráadásul ebben a kérdésben az elsőfokú bíróság a döntése alátámasztásának indokolásában a szükséges mértékben állást foglalt.

A jogsértés megállapításán túl a Fővárosi Ítéltábla egyetértett a Ptk. 84.§.(1) bekezdése szerinti objektív jogkövetkezmények alkalmazásával is, figyelemmel arra, hogy erre nézve indokolt alperesi fellebbezési kérelem nem került előterjesztésre.

A nem vagyoni kártérítés megítélésénél a Ptk. 84.§.(1) e) pontját, a Ptk 355.§.(1) és (4) bekezdését, valamint a 34/1992 (VI. 1.) AB számú határozatát és annak indokolásában foglaltakat kellett alapul venni, figyelemmel az e körben kialakult bírói gyakorlatra is.

A másodfokú bíróság is elfogadta azt, hogy a jogsértés tárgyi súlyával a megállapított nem vagyoni kártérítés összege áll arányban. A Fővárosi Ítéltábla is értékelte azt a tényt, hogy a felperessel szemben kiemelten súlyos közlések kerültek megfogalmazásra az egész társadalmat rendkívül érzékenyen érintő kérdésekben, amelyek a felperes - mint újságíró - megítélésénél fokozottabb szerepet játszanak, és köztudomásúan alkalmasak arra, hogy a róla addig kialakított képet hátrányosan megváltoztassák. A felperes szakmai - baráti - ismeretségi körében magyarázkodásra kényszerült, ez károsan hatott újságírói hivatására is, amit a felperes személyes előadásán túl alátámasztott a ... tanúvallomása.

Az elsőfokú bíróság helyesen vonta be értékelésébe azt is, hogy a felperes ... című újságnál történő foglalkoztatása elmaradt, ugyanis nem ez a tény okozott nem vagyoni kárt a felperesnek, hanem a könyvben megjelentek következtében kialakult negatív megítélés, ellenérzés, amely ahhoz vezetett, hogy a ... című lapnál az újabb alkalmazására nem került sor, és mindezek együttesen jelentettek számára olyan nem vagyoni hátrányt, amelyet az elsőfokú bíróság által 1.200.000 forintban meghatározott összegű kártérítés kompenzál.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint nem volt megállapítható olyan körülmény, amely a nem vagyoni kár összegének mérséklését indokolta.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta helyes indokaira utalással és a fellebbezési eljárásban felmerült költségekről a Pp. 239. §-án keresztül is érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott, figyelemmel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendeletre is. Az ügyvédi munkadíj tartalmazza az áfát is.

, 2007. november 13.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s. k.
a tanács elnöke

. Győriné dr. Maurer Amália s. k.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s. k.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hiteléül:
tisztviselő